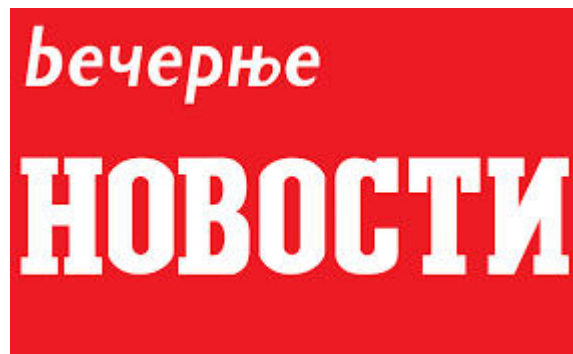


VAKCINA ŠTITI I KAD NEMA ANTITELA: Veliko istraživanje srpskih stručnjaka - odgovori na pitanja koja interesuju građane

B. RADIVOJEVIĆ

07. 10. 2021. u 07:30



SVE vakcine koje se primenjuju u Srbiji stvaraju ćelijski imunitet na virus korona, onaj koji ne može da se izmeri samo brojem antitela, ali su u tom imunom odgovoru velike varijacije od čoveka do čoveka.

To je, analizama koje se ne rade rutinski, egzaktno dokazala grupa stručnjaka iz više naučnih i medicinskih ustanova u našoj zemlji. Oni su, takođe, utvrdili da treća, buster doza vakcine značajno povećava broj memorijskih ćelija i aktivira ih.

Iako su ovakva istraživanja na nacionalnom nivou neophodna kako bismo znali kako su ljudi u našoj populaciji odgovorili na vakcine, projekat kojim rukovodi profesor dr Vladimir Jurišić sa Medicinskog fakulteta u Kragujevcu, sprovodi se - volonterski, bez pomoći države i fondova za istraživanja.

- Od kada je počela pandemija kovida 19, grupa entuzijasta koje sam okupio aktivno se uključila u istraživanja efekata vakcine na ćelijski imunski sistem, jer smo shvatili da je to glavni problem u sprečavanju epidemije - objašnjava profesor Jurišić za "Novosti".

- Od samog početka vakcinacije aktivno smo uzimali uzorke krvi od zdravstvenih radnika.

Preliminarni rezultati pokazali su da tri ispitivane vakcine: "sinofarm", koja je najviše primenjivana, "fajzer" i "sputnjik V" (i nekoliko "astra zeneka"), snažno dovode do povećanja i stimulacije ćelijskog imuniteta. Da bi se dobili definitivni naučni podaci potrebna su i dalja ispitivanja i - ogromna sredstva.

- Reakcije su veoma složene, i u celom svetu se sprovode ispitivanja kako bismo dobili pouzdan odgovor i podatke na ćelijskom nivou, koliko dugo vakcine zaista imaju efekta - kaže prof. Jurišić. - Naši rezultati pokazuju da postoji velika individualna varijacija između ispitanika, i to je očekivano. Sada pratimo koliko će dugo da traju efekti vakcina, kao i efekti memorijskih ćelija kod onih koji su već preležali infekciju.

To zapravo još niko nije precizno izračunao, a prvobitne procene su bile da će vakcine da štite minimum osam meseci i duže. Praksa je u međuvremenu pokazala da se kod nekih postvakcinalni imunitet gubi i pre isteka šest meseci od vakcinacije.

- U takva istraživanja su se uključile mnoge laboratorije i mnogi naučnici u celom svetu sa ogromnim sredstvima - kaže profesor Jurišić.

- Ona su enormno skupa. Mi koristimo nekoliko kombinacija reagensa, a svaki od njih košta 1.000 evra za ispitivanje jednog markera. Za dobijanje validnih podataka mora da se koristi kombinacija od pet-šest markera da bi se obeležile sve populacije koje postoje u krvi.



Prof. dr Vladimir Jurišić, Foto Arhiva

Profesor Jurišić kaže da se ista grupa entuzijasta, sa najbazičnijim medicinskim i zdravstvenim ustanovama u Srbiji, prijavila na konkurs Fonda za nauku, ali su tamo "odlučili" da ispitivanje imunskog sistema nije važno u Srbiji i nisu im dali sredsta za istraživanje. Profesor Jurišić je ličnim vezama uspeo da obezbedi minimalnu pomoć prijatelja iz Rusije i Francuske za reagense sa kojima je započeto ispitivanje imuniteta u Kragujevcu.

On objašnjava da kompleksnu sliku o imunskom sistemu dobijaju na osnovu podataka o ćelijskoj funkciji, i to o stepenu njihove aktivacije, i to različitih populacija ćelija u krvi. Zna se da je postojanje memorijskih ćelija osnov za primenu vakcina, ali svi patogeni ne pokreću jak i dugotrajan memorijski odgovor. Za neke bolesti takav odgovor na vakcine je doživotan, a za neke virusne infekcije je kratkotrajan. Rutinskim analizama, najčešće "spajk" proteina, dobijaju se samo informacije o antitelima, a ona nisu prava mera imuniteta.

- Imamo enormni broj zaraženih, a mali procenat vakcinisanih u odnosu na druge države koje su postigle visok stepen imunizacije - priča prof. Jurišić.

- Ispitivanjem ćelija možemo da vidimo da li je neko imao kontakt, da li je preležao infekciju, možda i bez simptoma, jer radimo istraživanja i kod onih koji su preležali bolest. Sve je ovo od ogromne važnosti za razumevanje kovid-infekcije.

ŠTO brža i što masovnija vakcinacija je put ka kraju pandemije, ali profesor Jurišić kaže da, ipak, treba imati na umu da vakcina nije skafander i da ona ne štiti u potpunosti:

- Vakcina nam ne može pomoći da se ne zarazimo ako oko nas ima jako puno zaraženih, ali ukoliko imamo ćelije koje su sposobne da se bore protiv virusa, klinička slika će biti lakša i bolje ćemo se izboriti.
